

3. Костюкевич В. М. Управление тренировочным процессом футболистов в годичном цикле подготовки / В. М. Костюкевич. – Винница : Планер, 2006. – 683 с.
4. Костюкевич В. М. Моделирование тренировочного процесса в хоккее на траве : монография / В. М. Костюкевич. – Винница : ФирмаПланер, 2011. – 736 с.
5. Костюкевич В. М. Модельно-целевой подход при построение тренировочного процесса спортсменов командных игровых видов спорта в годичном макроцикле / В. М. Костюкевич // Наука в олимпийском спорте. – 2014. – № 4. – С. 22–29.
6. Кузнецов В. В. Научные основы создания «моделей сильнейших спортсменов» / В. В. Кузнецов, А. А. Новиков, Б. Н. Шустин // Проблемы современной системы подготовки высококвалифицированных спортсменов – Москва : ВНИИФК, 1975. – Вып. 2. – С. 24–26.
7. Матвеев Л. П. Модельно-целевой поход к построению спортивной подготовки (статья вторая) / Л. П. Матвеев // Теория и практика физической культуры – 2000. – № 3. – С. 28–37.
8. Платонов В. Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте / В. Н. Платонов – Киев : Олимпийская литература, 1997. – 583 с.
9. Шустин Б. И. Проблемы прогнозирования модельных характеристик сильнейших спортсменов на отдельных этапах подготовки / Б. И. Шустин // Основы теории прогнозирования спортивных достижений. – Москва, 1983. – С. 81–87.

УДК 796.012.573.4.322

АНАЛІЗ ЗМІН ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ДІЙ В НАПАДІ В СУЧАСНОМУ ЖІНОЧОМУ ГАНДБОЛІ

Світлана НЕЗГОДА¹, Вероніка ДМИТРУК²

¹ *Національний університет «Львівська політехніка»,*

² *Центр математичного моделювання ІППММ
ім. Я. С. Пістригача НАН України*

Постановка проблеми. Аналіз результатів ігор з гандболу чемпіонату суперліги України серед жіночих команд сезону 2014–2015 виявив значні зміни в динаміці цієї гри. Жіночий гандбол став більш рухливим і швидкісним, особливо в атаках. За спостереженнями наукових досліджень [1, 2, 3], головним фактором такого явища є зміни в техніко-тактичних діях як окремих гравців, так і команди в цілому.

Мета – проаналізувати зустрічні матчі чемпіонату суперліги України за 2014–2015 роки жіночої гандбольної команди «Галичанка», яка перемогла

в усіх матчах та 18 травня 2015 року стала чемпіонкою сезону 2014–2015 та встановити характер змін техніко-тактичних дій команди під час нападу (порівняно з сезоном 2005–2006) та визначити основні чинники успіху (тобто тієї кількості атак, що завершилися забитим м'ячем).

Предмет дослідження: техніко-тактичні дії в нападі жіночої гандбольної команди «Галичанка» в матчах чемпіонату України серед команд Суперліги, сезон 2014–2015 (30 ігор).

Методи дослідження. Для виконання дослідження залучено методи педагогічного спостереження, результати якого перевірено методами описової статистики та отримано відповідні показники тенденцій.

Результати дослідження та їх обговорення. Командні дії в нападі діляться на два основних види: швидкісний напад та позиційний напад. Проблемам оптимізації тактики та стратегії позиційного нападу присвячено багато праць, зокрема [4]. Аналіз результатів ігор двадцять четвертого чемпіонату суперліги України з гандболу серед жінок свідчить, що останнім часом команди звернулися саме до стратегії швидкісного нападу як найбільш ефективного виду атаки. Також збільшився темп гри під час позиційних атак та збільшився відсоток ефективності атак. Тому питання порівняльного аналізу співвідношення швидкісних та позиційних нападів та відсоток їх реалізації є актуальним для поліпшення результативності змагальної діяльності кваліфікованих гандболісток.

Напад – це низка взаємопов'язаних командних техніко-тактичних дій проти суперника. До результативно-значущих показників цих дій, як правило, зараховують: а) середню кількість атак; б) ефективність атак; в) кількість швидкісних атак за гру; г) ефективність швидкісних атак; д) ефективність позиційних кидків (кутових, центрових та півсередніх); е) одиночний відрив; є) прорив; ж) семиметровий кидок тощо [5].

Зареєстровано та проаналізовано результативно-значущі показники дій «Галичанки» в нападі в матчах чемпіонату Суперліги України сезону 2014–2015, які подано в таблиці 1.

Оцінюючи змагальну діяльність кваліфікованих гандболісток (див. табл. 1), можемо відзначити, що в результат змагального макроциклу «Галичанка» зробила внески за такими співвідношенням стратегій: за рахунок позиційного нападу – 34,5% гола, у результаті контратак – 33,9% гола, швидкий початок з центру (прорив з центру) – 19% влучень, зокрема одиничний відрив приніс 7,6% забитих м'яча. Ефективність відповідних техніко-тактичних дій йде в такому порядку: ефективність швидкісних атак 73,0%, на другому місці – позиційні напади (36,0%). Щодо відсотка реалізації кидків у змагальній діяльності, то найефективнішими виявилися кидки з задньої лінії – 30%, з передньої лінії – 14% та кидки з 7-метрової лінії штрафного кидка – 10% від усієї кількості забитих голів.

**Результативно-значущі техніко-тактичні дії в нападі
(сезон 2014–2015 рр.)**

Показник	Кількість виконаних техніко-тактичних дій	
	за змагальний макроцикл	за гру
		Вибіркове середнє значення \pm середнє відхилення
1	2	3
Загальна кількість нападів	1720	57 \pm 7
Швидкісні напади	640	20 \pm 2
Позиційні напади	1080	37 \pm 6
Усього здійснено кидків по воротах	1681	56 \pm 2,3
Реалізовано кидків	1130	37,6 \pm 2,1
у позиційному нападі	390	12,6 \pm 3,2
Контратака	350	11,2 \pm 1,4
одиначний відрив	90	3 \pm 1,3
швидкий початок з центру	240	8 \pm 1,4
семиметровий штрафний	60	1,62 \pm 0,3
з позицій: передня лінія	91	3 \pm 1,3
з позицій: задня лінія	295	9 \pm 2,3
Тривалість позиційної атаки (з центру), с	2430	20 \pm 5,1

Висновок

Ігри сезону 2014–2015 «Галичанка» провела в більш активній формі, ніж ігри сезону 2005–2006: швидкісні напади становили 37,2% в сезоні 2014–2015 проти 35,0% сезону 2005–2006, тоді як кількість позиційних атак зменшилася на 4% відповідно. В сезоні 2014–2015 команда кваліфікованих гандболісток використала стратегію швидкісної атаки як більш ефективного виду нападу і намагалася підтримувати швидкісний темп і під час позиційних атак. Час проведення позиційної атаки скоротився в середньому на 10 с. Також було зменшено підготовчий період позиційних атак (у середньому на 3 с), що в цілому призвело до більш динамічної та швидкісної гри, яка результувала в більшій кількості виконаних кидків (1680 проти 1358 минулого сезону) та поліпшенні загальної результативності ігор (60 очок проти 46 очок сезону 2005–2006) та отриманні золота чемпіона (у сезоні 2005–2006 «Галичанка» виборола бронзу).

Список літератури

1. Vurgun H. Technical Analysis of 2012 Female Europe Championship and Olympiad Games Handball Performances / Hikmet Vurgun, Turan İşik, Çagatay Şahan, Orhan İşik // The Online Journal of Recreation and Sport, January 2014. – Vol. 3. – Issue 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.tojras.com/volume/tojras-volume03-i01.pdf#page=46>

2. Лопатьєв А. Керування рухами людини в спорті / Лопатьєв А., Трач В., Бретц К. // Матеріали. X міжнар. наук.-тех. конф. «Моделювання та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті». – Харків : ОВС, 2014. – С. 24–26.

3. Худолій О. Концептуальні підходи до моделювання процесу навчання і розвитку рухових здібностей у дітей і підлітків / О. Худолій, О. Іващенко // Матеріали. X міжнар. наук.-тех. конф. «Моделювання та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті». – Харків : ОВС, 2014. – С. 31–34.

4. Незгода С. П. Моделі позиційного нападу в гандболі / С. Незгода, В. Дмитрук // Матеріали. XI міжнар. наук. конф. «Моделювання та інформаційні технології у фізичному вихованні і спорті». – Львів. держ. ун-т фіз. культури, Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ОВС, 2015. – С. 23–26 (95 с.)

5. Тищенко В. Структура та зміст змагальної діяльності кваліфікованих гандболісток / В. Тищенко // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2011. – № 3 (5). – С. 42–49.

УДК 796.015.132.412.2

ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У СПОРТСМЕНОК У ХУДОЖНІЙ ГІМНАСТИЦІ

Вікторія ЛЕНИШИН

Львівський державний університет фізичної культури

Вступ. Завдання спеціальної фізичної підготовки в групових вправах із художньої гімнастики суттєво відрізняються від завдань, які стоять перед спортсменками, що виступають в індивідуальній програмі [2]. У результаті визначення провідних спеціальних фізичних якостей (СФЯ), що впливають на результативність діяльності гімнасток у групових вправах, структури спеціальної фізичної підготовки (СФП) і нормативних показників спортсменок збірної команди України була розроблена авторська програма СФП з урахуванням фактора сумісності на етапі спеціалізованої базової підготовки в групових вправах художньої гімнастики (ХГ).

Мета – визначення завдань спеціальної фізичної підготовки в групових вправах художньої гімнастики на різних етапах річного макроциклу.